

Hamlet

– funderingsfrågor, diskussion och högläsningstips

Ämne: Svenska, SVA, SFI

Årskurs: 7-9, Gym, Vux

Lektionstyp: reflektion och diskussion

Lektionsåtgång: 2-6

Introduktion

Titta på bokens framsida.

Vad tror ni att boken kan handla om?

Är det någon i gruppen som känner till Hamlet och Shakespeare sedan tidigare?

Samla vad ni vet tillsammans på ett block/på tavlan.

Läs baksidestexten.

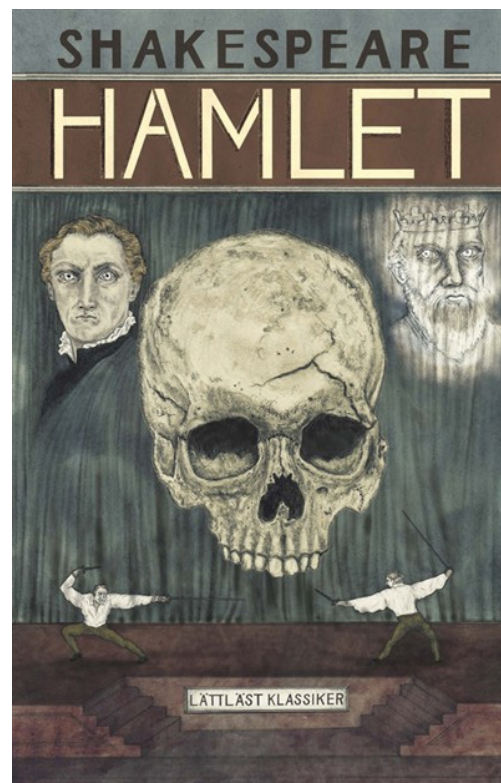
Vad tror ni väntar? Är det en komedi eller en tragedi?

UR har flera program om Shakespeare:

Hej Litteraturen! om Renässansen

Shakespeare close-ups – skådespelaren Chris Lew Kum

Hoi läser och berättar om Vara-monologen

Funderingsfrågor

Frågorna kan användas som en kontroll av att man har förstått det man har läst. För många frågor kan störa läsningen, en del frågor passar bra ensamma som en mer fördjupande uppgift. Använd dem efter eget huvud och lust.

Läs i listan över personer i dramat, sidan 4

Hur är Claudius, Hamlet, Spöket och Gertrud släkt med varandra? Använd gärna orden: man/make, far/pappa, farbror, styvfar, styvson, son, fru/hustru och mor/mamma

MTM:s skolwebb

mtm.se/skola

Akt 1

Spöket, sidorna 5-7

- Vem är Horatio?
- Vad tror Horatio att spöket vill?

Livet går vidare, sidorna 8-10

- Vad säger drottningen till Hamlet om hans pappas död?
- Vad berättar Horatio för Hamlet?

I Polonius hus, sidorna 11-13

- Varför tycker Laertes att Ofelia inte ska lita på Hamlet?
- Vad tycker hennes pappa?

Du måste hämnas, sidorna 14-18

- Vad menar Horatio när han säger:
- *Någonting är ruttet här i Danmark*
tror du?

- Säger spöket att det är en orm som har blivit kung?
- Hur dog Hamlets pappa?

- *Då går vi*, säger Hamlet. *Ur led är tiden.*
Och det är jag som ska vrida den rätt igen!

- Vad menar han?

Akt 2

Galen av kärlek, sidorna 19-20

- Hur vet man att någon är kär i en på riktigt, enligt Polonius?

Akt 3

Kärleksbrev, sidorna 21-23

- Vad vill kungen att Rosenstjärna ska göra?

Skådespelarna kommer, sidorna 24-26

- Ska Hamlet göra som spöket har sagt och hämnas?

Att vara eller inte vara, sidorna 27-31

Att vara-monologen är väldigt känd.

- Läs den, gärna flera gånger, och prata om vad den handlar om.
Kanske handlar den om flera saker?
- Varför är Hamlet elak mot Ofelia tror du?

Pjäsen, sidorna 32-37

- Hur är Hamlet mot Ofelia?
- Har Hamlet lyckas att avslöja vad Claudius har gjort?
- Har Claudius dödat Hamlets pappa, tror du?

Polonius död, sidorna 38-46

- Varför dödar inte Hamlet Claudius?

- *Hamlet, du har varit otrevlig mot din far, säger drottningen, med sträng röst.*

- *Mor, du har varit otrevlig mot min far, svarar Hamlet, och blänger på sin mor.*

- Vem pratar de om?
- Hur dör Polonius?
- Vad vill spöket att Hamlet ska göra?

Akt 4

Till England, sidorna 47-49

- Varför tvekar Hamlet när han ska gå ombord på skeppet?

Ofelias sång, sidorna 50-54

- Vad har hänt med Ofelia?
- Varför har Laertes kommit från Frankrike?

Ofelias död, sidorna 55-56

- Varför börjar inte Ofelia att simma, tror du?

Hemliga planer, sidorna 57-61

- Vad är kungens och Laertes plan?

Akt 5

På kyrkogården, sidorna 62-67

- Får Ofelia begravas på kyrkogården?
- Vem tror du älskade Ofelia mest, Laertes eller Hamlet?

Utmaningen, sidorna 68-70

- Vad har hänt med Rosenstjärna?
- Bryr sig inte Hamlet om att han kan dö?

Slutet, sidorna 71-76

- Vem av Laertes och Hamlet är bäst på att fäktas?
- Vem dödar vem? Drottningen? Laertes? Kungen? Hamlet?

Diskutera och skriv

Hade berättelsen om Hamlet kunnat sluta annorlunda?
När i berättelsen vill ni att något annat skulle hända?

Gör olika versioner av Hamlet.

Välj en scen som ni vill göra annorlunda och skriv egna repliker.

Högläsning

Som originaltext har vi använt Hamlet utgiven av Ordfront förlag 2003.

Vålnaden berättar för Hamlet, sidorna 29-32

”Jag är din faders ande” till och med ”Och minns mig!”

- Det finns flera referenser till en kristen bild av döden och skärselden, kan ni hitta dem?
- Vad är blodskam?
- Varför vill vålnaden att Hamlet ska hämnas på sin farbror men låta sin mamma vara, tror ni?

Att vara-monologen, sidorna 62-63

”Att vara eller icke vara” till och med ”och mista namnet handling”

- Vad är det Hamlet funderar över?

Dela upp texten mellan er i gruppen, i fyra delar som inleds med:

- Att vara eller icke vara

- Att dö, att sova, sova

- Vem tålde livet

och

-Den inre rösten

- Berätta för varandra om vad er del handlar om. Argumenterar Hamlet i er del för något?

Kungens bön, sidorna 81-82

”Min synd är frän” till och med ”Allt kan bli gott igen”

- Vad behöver kungen be om nåd för, vad har han gjort?
- Tror kungen att han kan få förlåtelse?

Drottningen, sidan 99

”Min sjuka själ” till och med ”rädsla för att falla.”

- Vad menar hon?
- Håller ni med henne?

KÄRLEKSBREV

Kungen och drottningen kommer in i en slottssal.
Strax efter dem kommer en lång och smal man,
Rosenstjärna.
Hans klackar ekar mot golvet.

– Välkommen Rosenstjärna! säger kungen.
Så bra att ni är här.
Ni har tjänat oss längst av alla på slottet.
Nu behöver vi er hjälp.
Vi är oroliga för Hamlet.
Han mår inte bra. Han säger konstiga saker.
Vi tror att det beror på hans fars död.
Men vi vet inte säkert.
Vi vill hjälpa honom.
Det är därför vi har kallat på er.

Ni växte upp med Hamlet.
Ni känner honom väl.
Därför vill jag att ni håller er nära honom.
Prata med honom
och försök ta reda på vad som är fel.

– Det ska jag göra, säger Rosenstjärna
och lämnar salen.

Polonius kommer in. Hans ögon lyser.

– Nu vet jag varför Hamlet är galen, säger han.

– Vet du? Varför? frågar kungen.

Polonius tar fram ett brev.

– Se här vad jag fick av min dotter, säger han.

Ett kärleksbrev som hon fått av Hamlet.

Hon gav det till mig. Det är ett av många.

Alla de andra breven har hon lämnat tillbaka.

Hör vad han skriver!

Polonius läser:

– Till min själs älskade, den allra vackraste Ofelia

... ett brev att bära vid dina underbara vita bröst ...

– Har Hamlet skrivit det där?

undrar drottningen förskräckt.

– Ja visst, säger Polonius och fortsätter att läsa:

*Det är inte säkert att stjärnorna lyser
eller att solen går upp varje dag.*

*Inte säkert att sanning är sanning
men en sak är säker: Dig älskar jag!*

Ack, kära Ofelia, min älskade.

Jag är din för evigt.

Hamlet

– Här har vi alltså svaret, säger Polonius
och håller upp brevet i luften.
Hamlet har blivit galen av kärlek till min dotter.

– Och hur känner hon för honom? frågar kungen.

– ”Hamlet är en prins”, sa jag till henne.
”Ni kan aldrig bli ett par, det förstår alla.
Jag förbjuder dig att träffa honom mer.
Och du måste skicka tillbaka hans brev.”

– Vad svarade Ofelia på det? undrar kungen.

– Hon lydde mig.
Hon tog inte emot honom
när han sökte henne.
Och hon skickade tillbaka breven.

– Vad gjorde Hamlet då? frågar kungen.

– Först blev han sorgsen.
Sedan slutade han att äta och sova.
Han blev svag och förvirrad
och till slut blev han galen.

Kungen vänder sig till drottningen:

– Tror du Polonius har rätt? frågar han.
Tror du att det är kärleken som är problemet?

– Det är mycket möjligt,
svarar drottningen.

– Jag har rätt.
Ni kan hugga av mig huvudet
om jag har fel! säger Polonius.